

Asilerin,
kaybedenlerin,
hayalperestlerin,
küfürbazların,
günahkârların,
beyaz zencilerin,
aşağı tırmananların,
yola çıkmaktan çekinmeyenlerin,
uçurumdan atlayanların...

dili, sesi

Yeraltı Edebiyatı...

JACK KEROUAC: Amerikalı romancı, şair ve Beat Kuşağı'nın önde gelen sözcülerinden Jack Kerouac 1922 yılında Amerika'nın o dönemde yoksullaşmaya başlamış fabrika kentlerinden Lowell, Massachusetts'te Fransız-Kanadalı bir göçmen ailenin üçüncü çocuğu olarak dünyaya geldi. Kökenleri Brétonlara, Kızılderililere, hatta Kerouac'ın bir iddiasına göre Keltlere uzanan, tek bir etnisiteye sığdıramayacak zenginlikte bir haritaya sahip olan ailesi, evde Fransızcanın Quebec'e özgü bir diyalekti olan Joules ağızını kullanıyordu. Dolayısıyla Kerouac, İngilizceyi ancak altı yaşında öğrendi. Katolik okullarında eğitim alan Kerouac, kazandıği spor bursuyla New York'taki Columbia Üniversitesi'ne gitti; Allen Ginsberg ve William S. Burroughs ile de bu üniversitede tanıştı. İlk romanı *The Town and the City* 1950 yılında yayımlandı, ama Kerouac'ı döneminin en çok tanınan yazarları arasında sokan, 1957'de yayımlanan *Yolda* adlı romanı oldu. Kerouac, 1969 yılında St. Peterburg, Florida'da kırk yedi yaşında hayata gözlerini yumdu.

1951 yılında yazdığı, fakat dönemin gerek toplumsal gerek edebi kabullerinin ötesinde bir yapıt olduğu için altı yıl yayıncı bulamayan *Yolda*, ancak 1957 yılında, defalarca düzeltiden geçirdikten sonra yayımlanabildi. Kerouac'ın, arkadaşı Neal Cassidy ile Amerika'nın dört bir yanına ve Meksika'ya yaptığı yolculukları "Amerikan Rüyası"nın sınırlarını sınyayan bir içerik ve üslupla kâleme aldığı *Yolda*, en masumlaştırılmış haliyle bile 1940 ve 1950'ler Amerikasının dayatılan değerlerinin dışında kalan caz, cinsellik, uyuşturucu, alkol gibi temaları işlediği için büyük yankılar uyandırdı ve gençlik isyanının el kitabı haline geldi. Romanın bu yüzeyinin altında yatan spiritüel arayış; Soğuk Savaş ABD'sinin öz-denetim ve öz-sansürü besleyen, ulusal birlik adına tektipliliği dayatan tek değerli mantığı karşısında yeni bir paradigma oluşturma çabası ise *Yolda*'nın zaman içinde heterojen altkültürler tarafından benimsenmesine ve bir kült kitap haline gelmesine yol açtı. Ne var ki, Kerouac, özellikle Vietnam Savaşı sırasında yaptığı açıklamalardan da anlaşılabilirceği gibi, altkültürlerin muhalif siyaset arayışlarını paylaşayan bir yazar değildi. Dahası, Beat Kuşağı'nın sözcüsü haline getirilmesinde zorlama bir yan vardı ve kendisine yüklenen alkolle beslenen "isyankâr" imajının altında eziliyordu. *Yolda*'nın yayımlanışının ardından sürekli olarak Beat Kuşağı'nın değerlerini anlatma çabasına giren, bir yandan kendisine yüklenen imaja uygun yaşamaya çalışsan, bir yandan da ne zaman göçmenlik, çift-dillilik gibi deneyimlerinden bahsedecek olsa gazetecilerin kapıları kapalı, kulaklarını tıkalı bulup düş kırıklığına uğrayan Kerouac, 1969 yılında alkol kullanımına bağlı bir iç kanamadan öldü. Dünya çapında okur algısında isyan ile özdeşleşen *Yolda* ise, değişen tarihsel ve toplumsal koşullar altında bile bu özelliğini korumakta, hatta okurları küçük çaplı isyanlara sürüklemektedir: Amerika'nın büyük kitabevlerinde çoklukla raflarda değil kasanın arkasında konumlanmasının sebebi, *Yolda*'nın İncil'in ardından en çok "araklanan" kitap olduğu söylencesindedir.

Yayımlandığı dönemde *Yolda*'nın alınışını büyük ölçüde "sansasyon" çerçevesinde gerçekleştirmiştir. Edebiyat ve eleştiri çevrelerini ikiye bölen, kimilerinin Hemingway'nin yapıtlarına denk tuttuğu, kimilerinin ise yazından saymadığı *Yolda*, bugün Amerikan modernizmi ile postmodernizmi arasında bir köprü kuran, caz müziğinin ritimlerini yazıya yansıtmasıyla deneysel, yaşam potansiyelleri ile totalitaryanizme yakın bir düzenin izin verdikleri arasındaki boşluğu bir yol mitiyle doldurmaya, yeniden yaratmaya çalışmasıyla romantik bir edebiyat yapıtıdır. Dahası, Kerouac beyaz ve başarılı Amerika mitinin karşısına göçmenlerin, tarım işçilerinin, gezgin serserilerin hayatını koyarak ve bunu bir dışarılıklı gözle yapıp yaparak kültürel algıda bir kırılmaya yol açmıştır.

Yolda'nın düzeltiden geçirilmemiş, orijinal metni, kitabın 1957'de yayımlanışının elliinci yılı onuruna 2007 yılı Eylülünde kitap formatında yayımlanmıştır. Kült roman *Yolda* arasındaki belirgin fark ayrıntıya çok daha fazla yer ayırmasıdır: *Yolda*'dan daha uzundur, bugünün ölçütleriyle masum sayılsa bile cinsel anlamda daha çılğın deneyimlere ve eşcinselliğe yer vermektedir; dil bakımından ise Kerouac bir virtüöz olarak karşımıza çıkmaktadır. Dahası, orijinal parşömen- de Kerouac dostlarının gerçek isimlerini kullanmıştır. Söz konusu metnin alınışını da farklı olmuştur: Kült kitap *Yolda* yayımlandığında otobiyografik de olsa bir kurmaca metni olarak alınmışken, orijinal metin bugün bir hatıra olarak görülmektedir.

BAŞLICA KİTAPLARI: *The Subterraneans*, *Dharma Bums* [Zen Kaçıkların, çev.: Nevzat Erkmen, Söz Yayın, 1997], *Big Sur*, *Desolation Angels*, *Satori in Paris* [Paris'te Satori, çev.: Zeynep Akkuş, Parantez Yayınları 1997], *Pic* [Pic., Parantez Yayınları, 1996], *Lonesome Traveler* [Yalnız Gezgin, çev.: Zeynep Akkuş, Parantez Yayınları, 1998], *Tristessa*, *Visions of Gerard*.

Ayrıntı Yayınları

Yeraltı Edebiyatı

Yolda

Jack Kerouac

Ayrıntı: 540

Yeraltı edebiyatı dizisi: 46

Yolda

Jack Kerouac

İngilizce'den Çeviren

Can Kantarcı

Yayınma Hazırlayan

Gökçe Çiçek Çetin

Kitabın Özgün Adı

On The Road

© John Samps, Literary Representative, the Estate of Stella Samps Kerouac; John Lash, Executor of the Estate of Jan Kerouac; Nancy Bump; and Anthony M. Samps, 2007

Kapak İllüstrasyonu

Asuman Ercan

Kapak Düzeni

Gökçe Alper

Dizgi

Esin Tapan

Baskı ve Cilt

Mart Matbaacılık (0 212) 321 23 00 (Phx)

Merkez Mah. Burcu Sok. 6/1

Kâğıthane-İstanbul

Birinci Basım Ekim 2009

Baskı Adedi 2000

ISBN 978-975-539-553-1

SERFİTİKA NO 10704

AYRINTI YAYINLARI

Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No: 3 Eminönü - İstanbul

Tel.: (0212) 512 15 00 - 01 - 05 Fax: (0212) 512 15 11

www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

*Neal Cassady ve Allen Ginsberg'in
anlarına ithafen*

YERALTI EDEBİYATI DİZİSİ

- DÖVÜŞ KULÜBÜ
Chuck Palahniuk
- EŞİKTEKİLER
Philippe Djian
- SON SÜRGÜN
Dragan Babic
- YATAK ODASINDA FELSEFE
Marquis de Sade
- ACEMİ PEZEVENK
Ola Bauer
- TAVANDAKİ KUKLA
Ingvar Ambjörnson
- GÖNÜLLÜ SÜRGÜN
Suerte
Claude Lucas
- EROJEN BÖLGE
Philippe Djian
- KOZMİK HAYDUTLAR
A.C. Weisbecker
- HAYRAN OLUNASI CASANOVA
Philippe Sollers
- GÖSTERİ PEYGAMBERİ
Chuck Palahniuk
- KUZEY GÖZCÜSÜ
Ola Bauer
- İSİS
Tristian Hawkins
- TIKANMA
Chuck Palahniuk
- HIRSIZIN GÜNLÜĞÜ
Jean Genet
- DENİZCİ
Jean Genet
- FLAMENKO'NUN İZİNDE
Duende
Jason Webster
- ODA HİZMETÇİSİNİN GÜNLÜĞÜ
Octave Mirbeau
- GÖRÜNMEZ CANAVARLAR
Chuck Palahniuk
- ADSIZ DEVLER
Pascal Bruckner
- ANNEM
Georges Bataille
- ÇARPIŞMA
J.G. Ballard
- MELEKLER
Denis Johnson
- FAHİŞE
Nelly Arcan
- KAÇAKLAR VE MÜLTECİLER
Chuck Palahniuk
- CENNETTE BİR GÜN DAHA
Eddie Little
- SEVDALI TUTSAK
Jean Genet
- YALANIN ERDEMİ
Joachim Zelter
- İSA'NIN OĞLU
Denis Johnson
- UYKU
Annelies Verbeke
- GÜNCE
Chuck Palahniuk
- ARA BÖLGE
William S. Burroughs
- BEYAZ ZENCİLER
Ingvar Ambjörnson
- BALKON
Jean Genet
- AMERİKA MEKTUPLARI
Joachim Zelter
- NİNİ
Chuck Palahniuk
- İŞKENCE BAĞÇESİ
Octave Mirbeau
- BETTY BLUE
Philippe Djian
- SIKIGÖZETİM
Jean Genet
- PARAVANLAR
Jean Genet
- YOLDA
Jack Kerouac
- ERSKİNE'NİN KUTUSU
Kym Lloyd
- BROOKLYN'E SON ÇIKIŞ
Hubert Selby Jr.
- CENAZE MERASİMİ
Jean Genet
- TEKİNSİZ
Chuck Palahniuk

Yoldaş, veriyorum elimi sana!
Paradan kıymetli aşkı veriyorum,
Tanrıdan ya da yasadan önce veriyorum kendimi sana,
Ya sen kendini verecek misin? Çıkacak mısın benimle yola?
Nefes alıp verdikçe hiç ayrılmasak mı yoksa?

Walt Whitman

YOL DA

Original Rulo

Neal ile Neal ile babamın ölümünün üzerinden çok geçmeden tanıştım... Babamın ölümüyle ve her şeyin öldüğüne dair duyduğum o korkunç hisle bire bir bağlantısı olması dışında hakkında konuşmak istemediğim ciddi bir hastalığı yeni atlatmıştım. Neal'ın gelişiyile hayatımın yoldaki hayatım diyebileceğim kısmı gerçek anlamıyla başladı. Ondan önce batıya gitmeyi, ülkeyi görmeyi hep hayal etmiştim, sürekli belli belirsiz planlar yaparak ve hiçbir zaman tastamam yola çıkmayarak falan filan. Neal beraber yolculuk yapmak için mükemmel bir herif çünkü adam bilfiil yolda; ana babası 1926 yılında bir külüstürle Los Angeles istikametinde ilerlerken Salt Lake City'nin içinden geçtiği sırada doğmuş. Neal hakkında ilk duyularımı bana onun Colorado İslahevi'nde yazdığı mektuplarını gösteren Hal Chase'den almıştım. Bu mektuplar muazzam ilgimi çekmişti; çünkü çok safiyane ve nazık bir tavırla Hal'den Nietzsche hakkındaki her şeyi ve Hal'in bildiği ve pek tabii nam salmasına neden olan bütün o harika entelektüel şeyleri öğretmesini istiyordu. Bir ara Allen Ginsberg'le bu mektuplar hakkında konuştuk ve şu tuhaf Neal Cassidy'yle bir gün tanışıp tanışmayacağımızı merak ettik. Bunlar çok önce olan şeyler, Neal'ın bugünkü Neal değil, baştan ayağa gizeme bürünmüş genç bir hapisane çocuğu olduğu zamandan. Sonra Neal'ın İslahevi'nden çıktığına ve ilk defa New York'a geliyor olduğuna dair haberler geldi; ayrıca Louanne adında 16 yaşında bir kızla yeni evlendiği yolunda söylentiler vardı. Bir gün Columbia Üniversitesi'nin kampüsünde takılıyordum ve Hal'le Ed White bana Neal'ın şehre yeni geldiğini ve Bob Malkin diye bir adamın Doğu Harlem'deki, İspanyol Harlem'indeki, sıcak suyu olmayan mekânında kaldığını söyledi. Neal, ufak tefek çıtır güzel Louanne'le birlikte önceki gece gelmişti, ilk defa NY'daydı; Greyhound otobüsünden 50. Sokak'ta indiler, yemek yiyecek bir yer aramak için köşeyi döndüler ve doğrudan Hector'un Yeri'ne

girdiler; ve o zamandan beri Hector'un yeri Neal için NY'nin büyük simgelerinden biri oldu. Leziz ve kocaman jöleli keklere ve kremalı pastalara para harcadılar. Ve bütün bunlar olup biterken Neal, Louanne'e şöyle şeyler söylüyordu: "Şimdi tatlım işte Ny'deyiz ve her ne kadar Missouri'yi geçerken, özellikle bana kodes belasını hatırlatan Bonneville İslahevi'nin ordan geçerken aklımdan geçen her şeyi tam olarak sana söylememiş olsam da kişisel duygu dünyamızı ilgilendiren bütün bu artıkları ertelememiz ve vakit kaybetmeden çalışma hayatıyla ilgili belli planlar üzerinde düşünmeye başlamamız kesinlikle zaruri..." Ve o sıralardaki tarzıyla devam edip gidiyor. Bizim çocuklarla sıcak suyu olmayan mekâna gittik ve Neal altında baksırıyla açtı kapıyı. Louanne çabucak yataktan fırladı; belli ki sikişiyorlardı. Neal hep böyleydi. Mekânın sahibi öbür eleman Bob Malkin de oradaydı; ama belli ki, Neal aşk meşk işleriyle ilgilenirken onu mutfağa kahve yapmaya yollamıştı.....çünkü onun için seks hayattaki biricik kutsal ve önemli şeydi, her ne kadar yaşamak için götünden ter damlasa da falan filan. Neal hakkındaki ilk izlenimim onun genç bir Gene Autry olduğu yönündeydi - şekli şemali düzgün, dar kalçalı, mavi gözlü ve hakiki bir Oklahoma aksanına sahip. Aslında L'le evlenmeden ve doğuya gelmeden önce büyük bir hayvan çiftliğinde, Ed Uhl'un Sterling, Colorado'daki yerinde çalışıyormuş. Louanne harika, ufak tefek tatlı bir şeydi; ama bir süre sonra kanıtlayacağı üzere, inanılmaz aptaldı ve korkunç şeyler yapabilecek kapasitedeydi. O gece hepimiz bira içtik ve ben sarhoş oldum, boş boş geyik yaptım, öbür kanepede uyudum; ve sabah, hep beraber kasvetli bir günün gri ışığında küllüklerdeki izmaritleri mal mal içip otururken Neal kaygıyla ayağa kalktı, düşünerek odayı turladı ve yapılması gerekenin Louanne'in kahvaltı hazırlaması ve yerleri süpürmesi olduğuna karar verdi. Sonra ben basıp gittim. Neal hakkında başta bütün bildiğim buydu.

Ertesi hafta boyunca her nasılsa, Hal Chase'e, nasıl yazabileceğini ondan kesinlikle öğrenmek zorunda olduğu itirafında bulundu; Hal benim yazar olduğumu ve tavsiye için bana gelmesi gerektiğini söyledi. Bu sırada Neal bir otoparkta iş bulmuştu; Louanne'le, oraya niye taşındıklarını Tanrı bilir, Hoboken'deki evlerinde kavga ettiler ve kız öfkeden o kadar kudurdu ve o kadar kin güttü ki kızıncından uydurduğu saçma sapan sahte bir suçlamayla Neal'ı polise şikâyet etti ve Neal da Hoboken'den tüymek zorunda kaldı. Yani yatacak yeri yoktu. Doğrudan, annemle yaşadığım Ozone Park'a geldi ve bir gece ben kitabım ya da resmim ya da siz ne dersiniz deyin onun üzerinde çalışırken kapı tıklandı ve Neal oradaydı; eğiliyor, koridorun karanlığında ayaklarını sürüyerek yaltaklanıyor ve "Selam, beni hatırladın mı, Neal Cassady? Bana nasıl yazıldığını göstermeni istemek için geldim" diyordu. "Peki Louanne nerde?" diye sordum; ve Neal onun belli ki orospuluk yaparak üç beş kuruşu bir araya getirdiğini ya da buna benzer bir şey yaptığını ve Denver'a döndüğünü söyledi... "Orospu!" Salonda oturmuş, gazetesini okuyan annemin önünde istediğimiz gibi konuşamayacağımız için birkaç tane bira içmek üzere dışarı çıktık. Annem Neal'a şöyle bir baktı ve ta en başından, onun delinin teki olduğuna karar verdi. Onunla çlgın Amerikan gecesi boyunca birden fazla yolculuk yapacağını hiçbir zaman hayal etmemişti. Barda Neal'a, "Abi bırak şimdi, bana sadece yazar olmak istediğin için gelmediğini çok iyi biliyorum, ki ayrıca yazar olmak hakkında bir benny bağımlısının tutkusuyla bağlı olman gerektiği dışında ben ne biliyorum ki" dedim; ve o, "Evet elbette, ne demek istediğini tam olarak biliyorum ve açıkçası bu sorunları ben de düşündüm; ama benim istediğim Schopenhauer'in içedönük gerçekleştirilmiş vesaire hakkındaki ikililiğine dair bu faktörlerin gerçekleştirilmesi..." dedi ve böyle böyle devam ederek ne benim ne kendisinin bir gıdım anladığı şeyler-

den bahsetti ve demek istediğim, o günlerde ne konuştuğunu hakikaten bilmiyordu; bu da demek oluyor ki, gerçek bir entelektüel olmanın harika olasılıklarına tutulmuş genç bir hapisane çocuğuydu ve konuşmalarını duyduğu “gerçek entelektüellerin” tonunu ve onların kullandığı kelimeleri birbirine girmiş şekilde kullanmaktan hoşlanıyordu; ancak şunu bilin ki, tıpkı diğer şeylerde olduğu gibi bunda da o kadar saf değildi ve Leon Levinsky’yle birkaç ay geçirdikten sonra entelektüelliğin bütün terimlerini, jargonunu ve tarzını tamamen kapmıştı. Yine de, bu deli tarafı onu sevmemi sağladı ve evimin arkasındaki Linden Bar’da beraber sarhoş olduk ve iş bulana kadar evimde kalması konusunda ve dahası bir ara batıya gitmek üzere anlaştık. Bu, 1947 kışydı. Neal’la tanıştıktan kısa süre sonra devasa The Town and the City’ni yazmaya ya da resmetmeye başladım ve bir gece, Neal’ın evimde akşam yemeği yediği gece, dört bölüm kadar ilerlemiştim ve o, New York’ta, 34. Cadde’deki Hotel NYorker’in otoparkında yeni bir iş bulmuştu bile ve ben daktilomda hızla yazarken omzumun üzerinden eğildi ve “Hadi be abi, bu kızlar beklemez bak, çabuk yaz” dedi ve ben de, “Bi dakika bekle, şu bölümü bitirir bitirmez senleyim” dedim ve bitirdim ve o yazdığım bütün kitabın en güzel bölümlerinden biri oldu. Sonra giyindim ve kızlarla buluşmak üzere hızla NY’ye doğru hareketlendik. Bildiğiniz gibi, Ozone Park’tan New York’a gitmek tren ve metroyla bir saat sürüyor ve Brooklyn’in çatıları üzerinden trenle geçerken el kol hareketleri yaparak ve bağıra çağıra heyecanla konuştuk ve Neal gibi benim de tahtalarım hafiften eksiliyordu. Neal’ın nesi vardı ki sonuçta; hepsini toplasan, en basit haliyle, adam hayata karşı muazzam bir heyecan duyuyordu ve her ne kadar bir sahtekâr olsa da, yaşamayı ve ayrıca başka türlü dikkatini çekemeyeceği insanlarla ilişkiye girebilmeyi çok istediği için sahtekârlık yapıyordu. Sözümona, beni de kandırıyordu ve ben bunu biliyordum,